

Relatile internationale sec 19-20

RELATIILE INTERNATIONALE LA HOTARUL SECOLELOR XIX-XX

Situatia politica a Europei la inceputul anilor 70.

Razboiul franco-prusian din 1870-1871, in care Franta a suferit infrangere, a deschis o noua pagina in istoria relatiilor internationale. Pe harta politica a Europei, in locul micilor statulete feudale, a aparut puternicul Imperiu German, care, avand un mare potential industrial in crestere, chiar din momentul aparitiei s-a manifestat ca un stat cu intentii agresive. Impunandu-i Frantei conditii grele de pace, cercurile diriguitoare ale Germaniei urzeau planuri de a o supune. Conditile umilitoare ale pacii de la Francfurt au pregatit in Franta terenul pentru revansa. Anexarea de catre Germania Alsaciei si Lorenei a transformat pacea intr-un simplu armistitiu pana la momentul, cand Franta, intarindu-se, va putea cere teritoriile pierdute inapoi.

Un alt rezultat al acestui razboi a fost incheierea unificarii Italiei, care a devenit rivala Frantei in bazinul mediteranean.

Razboiul franco-prusian s-a rasfrant si asupra relatiilor Germaniei cu Austro-Ungaria. Cercurile guvernante ale acestei tari s-au dezis de ideea revansei si iau cursul spre apropiere de Germania, decizie influentata si de contradictiile austro-ruse cu privire la Balcani.

22628ine15ucv6t

Forta economica a Germaniei creste intens, ea extinzandu-si sfera de influenta asupra altor tari, ceea ce a dus la agravarea contradictiilor anglo-germane. Dominand pietele internationale, englezii nu puteau admite sa fie stramtorati de Germania.

Dupa razboiul franco-prusian si crearea Imperiului German, fortele in Europa s-au regrupat si a avut la incordarea situatiei internationale, intelegand ca Franta va adera la orice bloc antigerman, Bismarck si-a pus drept scop izolarea ei pe arena internationala, pentru a o zdrobi definitiv. Ca s-o lipseasca de aliatii potentiali, el a sustinut ideea solidaritatii monarhice: in anul 1873 a fost creata Alianta celor trei imparati (german, rus si austro-ungar). Insa, in realitate, aceasta nu era o alianta. Rusia a continuat sa sustina Franta, pentru ca, in caz contrar, putea sa se pomeneasca de una singura in fata Germaniei si Austro-Ungariei. Anglia, promovand politica «echilibrului european de forte», a fost contra stabilirii hegemoniei unei puteri (Germaniei) in Europa de Vest. Cand Germania, in 1875, a incercat sa distruga a doua oara Franta, Anglia si Rusia au intervenit si Bismarck este nevoit sa se retraga.

Problema orientala si rezolvarea ei. O data cu rascoala popoarelor slave din Balcani (1875), au aparut contradictii intre marile puteri (Anglia -Rusia, Austria -Rusia), care aveau interese in aceasta regiune. Bismarck a facut tot posibilul pentru a atrage Rusia in razboi contra Turciei.

Succesele coalitiei antiturcesti au schimbat situatia pe Peninsula Balcanica: a aparut un nou stat - Bulgaria; Romania si Serbia si-au obtinut independenta, insa in

apararea Turciei s-au ridicat Anglia si Austro-Ungaria, sustinute de Germania. nc628i2215uccv

Congresul de la Berlin (1878) a demonstrat netemeinicia Aliantei celor trei imparati si a indepartat Rusia de Germania si Austro-Ungaria. in schimb, folosindu-se de contradictiile austro-ruse, Bismarck a atras definitiv Austro-Ungaria de partea sa.

Crearea blocurilor militaro-politice in Europa.

«Cancelarul de fier», cum era numit Bismarck, privea la Austria ca la un stat, care ii va deschide calea spre Orientul Apropiat, Pentru constituirea unei aliante Bismarck pleaca la Viena, unde, in 1879, a semnat un tratat secret austro-german indreptat contra Rusiei. Bismarck dorea ca tratatul sa aiba o orientare antifranceza, dar austriecii n-au acceptat aceasta.

Datorita eforturilor lui Bismarck, a fost creata Tripla Alianta, in 1882, acceptand pretentiile Italiei fata de Tunis si, totodata, instigand Franta sa-i ocupe, el a atras Italia in tabara sa. Noua coalitie era indreptata impotriva Frantei si Rusiei.

S-a produs o apropiere intre Franta si Rusia, intre aceste doua tari, in principiu, nu existau contradictii, securitatea lor fiind amenintata de acelasi inamic - Germania, imbunatatirea relatiilor franco-ruse se datoreaza si inaspririi raporturilor intre Anglia si Rusia, Anglia si Franta din cauza coloniilor.

Intre Germania si Rusia s-a inceput un razboi economic. Deoarece Germania a refuzat sa acorde Rusiei credite, aceasta s-a adresat dupa ajutor Frantei.

In anii 1891-1893 Rusia si Franta au incheiat o alianta militaro-politica.

Anglia deocamdata nu aderase la nici un bloc. Germania tot mai mult stramtara Anglia pe pietele internationale si isi construia o puternica flota militara, indeosebi s-au acutizat contradictiile anglo-germane in Orientul Apropiat si in Africa de Sud. Toate acestea au dus la schimbarea cursului politicii externe a Angliei. Pierzand intaietatea industrială, Anglia nu mai putea prelungi politica sa de izolare, care punea in pericol interesele ei imperiale. Cercurile conducatoare engleze s-au convins ca pentru asigurarea intereselor lor majore, care erau amenintate de Germania, era nevoie de a gasi aliati pe continent.

In 1904 a fost semnata intelegerea anglo-franceza ("Antanta cordiala"), iar in 1907 - anglo-rusa. Astfel a fost creat al doilea bloc - Antanta.

Razboaiele balcanice. Concurenta intre cele doua blocuri antagoniste si-a gasit reflectare si in cele doua razboaie balcanice din 1912-1913. Primul razboi a inceput in octombrie 1912. Trupele sarbe, bulgare, grecesti si ale Muntenegrului au zdrobit armata turca si au eliberat teritoriile lor nationale.

Dupa terminarea razboiului, s-au acutizat relatiile sarbo-bulgare din cauza Macedoniei. Astfel incepe, la 30 iunie 1913, al doilea razboi balcanic, prin navalirea Bulgariei

asupra Serbiei. Contra Bulgariei au intrat in lupta Romania, Turcia, Grecia. Bulgaria a suferit o infrangere totala si a pierdut o mare parte din teritoriu. Aceasta a determinat aderarea definitiva a Bulgariei la alianta austro-germana.

Situatia internationala din ajunul primului razboi mondial. La inceputul anului 1914 goana inarmarilor in ambele tabere a atins apogeul. Rolul de lider ii revenea Germaniei. Depasind dupa ritmul de dezvoltare economica alte mari puteri europene, ea s-a pregatit mai bine de razboi, intelegand ca coraportul de forte creat in 1914 era in favoarea sa, Germania cauta motivul pentru declansarea razboiului.

La 28 iunie in orasul Sarajevo a fost asasinat mostenitorul tronului austro-ungar Franz Ferdinand. La 28 iulie Austro-Ungaria declara razboi Serbiei, in apararea ei s-a pronuntat Rusia, anuntand la 31 iulie mobilizarea totala. Cerand ultimativ ca ea sa fie oprita, la 1 august 1914 Germania i-a declarat razboi Rusiei, iar la 3 august -Frantei. Totodata, nemtii au incalcat suveranitatea Belgiei si la 4 august Anglia i-a declarat razboi Germaniei.

Razboiul mondial pentru reimpartirea lumii a inceput.